

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра фінансів і кредиту

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Гроші і кредит»
обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Економічна кібернетика»

Спеціальність: 051 «Економіка»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет: економічний

Мова навчання: українська

Профайл викладача: <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/harabara-violetta-mykolayivna>

Контактний тел.: 095-5794019

E-mail: v.kharabara@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/index.php>

Консультації: очні консультації: щовівторка, 10:00 - 11:00, к. 14, ауд. 7А
он-лайн консультації: щосереди, 11:00 - 12:00

(за попередньою домовленістю)

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Гроші і кредит» належить до обов'язкових навчальних дисциплін підготовки студентів за освітньо-професійною програмою «Економічна кібернетика» спеціальності 051 «Економіка» та дозволяє, після завершення засвоєння змісту дисципліни, набути студентами знань та вмінь щодо розуміння сутності, функцій та ролі грошей і кредиту в ринковій економіці, механізму функціонування фінансової, грошової, кредитної, валютної систем, практики використання монетарної політики та грошово-кредитного регулювання центральним банком, а також діяльності банківських та небанківських фінансових інститутів.

2. Мета навчальної дисципліни: формування базових знань з теоретичних і організаційно-правових засад механізму функціонування фінансової, грошової та кредитної систем держави.

3. Пререквізити. Дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти під час вивчення дисципліни «Гроші і кредит», - це «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Історія економіки та економічної думки».

4. Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- особливості сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави;
- економічну термінологію, базові концепції мікро- та макроекономіки, інструментарій макро - та мікроекономічного аналізу для дослідження тенденцій розвитку;
- принципи економічної науки, особливості функціонування фінансової, грошової, кредитної, валютної систем держави;
- моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;
- основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави

вміти:

- аналізувати процеси державного та ринкового регулювання грошово-кредитної системи держави;
 - визначати функціональні області фінансової, грошової та кредитної систем держави та зв'язки між ними;
 - асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу;
 - демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей;
- використовувати навички усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	2	5	150	30		30		90		іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		о	л	с	лаб	інд		с.р.	л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Економічна природа, суть та функції грошей												
Тема 1. Походження і необхідність грошей	12	2	2	-	-	8	14	1	1	-	-	13	
Тема 2. Теорії грошей, їх еволюція та практика використання	12	2	2			8	11	-	1			10	
Тема 3. Грошовий обіг, грошова маса та її структура	12	2	2	-	-	8	13	1	-	-	-	12	
Тема 4. Грошовий ринок	12	2	2	-	-	8	13	1	-	-	-	12	
Тема 5. Грошові системи	12	2	2	-	-	8	13	-	1	-	-	12	
Тема 6. Інфляція і грошові реформи	12	2	2	-	-	8	11	1	-	-	-	10	
Тема 7. Валютний ринок і валютні системи	16	3	3			10	15	1	-			13	
Разом за ЗМ 1	88	15	15	-	-	58	90	5	3	-		82	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Кредит та кредитна система												
Тема 8. Кредит у ринковій економіці	13	3	3	-	-	7	13	-	1	-	-	12	
Тема 9. Фінансові посередники на грошовому ринку	12	3	3	-	-	6	11	1	-	-	-	10	
Тема 10.	12	3	3	-	-	6	11	-	1	-	-	10	

Центральні банки, їх роль в економіці												
Тема 11. Теоретичні засади діяльності банків	12	3	3	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи, їх співробітництво з Україною	13	3	3	-	-	7	14	1	1	-	-	12
Разом за ЗМ 2	62	15	15	-	-	32	60	3	3	-	-	54
Усього годин	150	30	30	-		90	150	8	6	-	-	136

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Походження і необхідність грошей 1.Наукові підходи щодо розвиток форм грошей і грошових відносин. 2.Якісні властивості грошей. 3.Види неповноцінних грошей.
2	Теорії грошей, їх еволюція та практика використання 1.Кількісна теорія попиту на гроші: загальна характеристика. 2.Рівняння обміну І. Фішера. 3.Кембрицька версія кількісної теорії. 4.Теорія «переваг ліквідності»: крива попиту на гроші, змінні що її визначають. 5.Класична версія теорії «переваг ліквідності». 6.Теорія попиту на гроші М. Фрідмена. Принцип «нейтральності грошей». 7.Теорія портфельного вибору.
3	Грошовий обіг, грошова маса та її структура 1.Модель грошового обороту. 2.Балансування грошових потоків. 3.Швидкість обігу грошей та фактори що на неї впливають. 4.Закон грошового обороту і особливості його прояву. 5.Основні етапи реалізації процесу грошово-кредитної мультиплікації.
4	Грошовий ринок 1.Інституційна модель грошового ринку. 2.Графічна модель грошового ринку. 3.Основи функціонування ринку капіталу. 4.Заощадження як джерело та межа пропозиції на ринку капіталу. 5.Відмінності між ринком грошей та ринком капіталів.
5	Грошові системи 1.Платіжні системи. Платіжні інструменти. 2.Методи прямого державного регулювання грошового обороту ф грошового ринку. 3.Переваги операцій на відкритому ринку. 4.Форми безготівкових розрахунків. 5.Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. 6.Інструменти грошово-кредитного регулювання.
6	Інфляція і грошові реформи 1.Дефляційна політика та політика доходів. 2.Індекс, рівень та темпи інфляції. 3.Методи державного регулювання інфляції.

	4.Грошова реформа в Україні.
7	Валютний ринок і валютні системи 1.Розвиток європейської валютної системи. 2.Валютний курс. 3.Валютний ринок. Валютні ризики. 4.Економічна роль платіжного балансу у валютному регулюванні. 5.Національна валютна політика.
8	Кредит у ринковій економіці 1.Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту. 2.Натуралістична та капіталотворча теорії кредиту. 3.Економічна ефективність використання кредиту. 4.Динаміка ВВП та кредитних вкладень в економіку України.
9	Фінансові посередники на грошовому ринку 1.Економічне призначення та переваги фінансового посередництва. 2.Небанківські фінансово-кредитні установи та основні форми їх діяльності. 3.Різниця між інвестиційними та фінансовими компаніями. 4.Державне регулювання діяльності фінансових посередників.
10	Центральні банки, їх роль в економіці 1.Організаційна структура ФРС США, Банку Японії, ЄСЦБ.
11	Теоретичні засади діяльності банків 1.Класифікація та характеристика банківських послуг. 2.Стабільність банків та механізм її забезпечення.
12	Міжнародні валютно-кредитні установи, їх співробітництво з Україною 1.Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інститути 2.Банк міжнародних розрахунків.

По кожному змістовому модулю студент повинен виконати ІНДЗ, а саме: підготувати одну презентацію-відповідь на обране питання з наведеного вище переліку завдань (всього чотири презентації протягом двох семестрів вивчення дисципліни).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Форми поточного контролю: усна та письмова (тестування, самостійна робота, розв'язок виробничих ситуацій) відповіді студента.

Форми підсумкового контролю: екзамен.

Засоби оцінювання

Засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання:

- виступи (доповіді) на практичних заняттях,
- реферати,
- аналітичні звіти,
- презентації результатів виконаних завдань і досліджень,
- студентські презентації та виступи на наукових заходах,
- виконання завдань “правильно-неправильно”,
- тестування,
- письмове визначення основних фінансових категорій, принципів, законів (глосарій),
- розв'язок виробничих ситуацій,
- експрес-опитування,
- аудиторні контрольні роботи,
- самостійні роботи та ін.

4. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Максимальна кількість балів складає: за 1-й модуль і 2-й модуль – по 30 балів (разом – 60 балів).

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

(для 1-6 курсів)

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	Відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	Добре
Задовільно	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	Достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

З навчальної дисципліни «Гроші та кредит» проводиться семестровий екзамен.

У 40 балів, що можливо отримати на екзамені, входить: 2 теоретичних питання (по 10 балів), визначення термінів - по 1 балу (сумарно 5), доповнення речення-по 1 балу (сумарно 5), 5 тестів - по 1 балу (сумарно 5) та завдань «правильно-неправильно» глосарій - по 1 балу (сумарно 5 балів).

Екзамен проводиться у письмовій формі.

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне запитання, тестові питання та сформульовано правильні визначення з глосарію, доповненні правильно речення що розкриває суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, понять з глосарію, але містить неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття одного з питань білету, але у відповіді не достатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, і в той же час тестові завдання розв'язано з деякими неточностями виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та розв'язання тестового завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fx».

Розподіл балів, які отримують студенти

а) у другому семестрі:

Поточне тестування та самостійна робота	Підсумковий	Сума
---	-------------	------

Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							тест (екзамен)	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МКР- 1	T8	T9	T10	T11	T12	МКР- 2		
4	5	3	3	3	3	4	5	5	5	5	5	5	5	40	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література – основна

1. Алексєєв І. Гроші та кредит. Навчальний посібник. Львів: Вид. Львівської політехніки. 2017. 312с.
2. Дзюблюк О. Гроші та кредит. Підручник. Тернопіль: ТНЕУ. 2018. 892 с.
3. Глуценко С. Гроші, кредит, кредитний ринок. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ. 2015. 203 с.
- 4.Льчук П. Гроші та кредит. Підручник. Львів: Сорока. 2016. 410 с.
- 5.Коваленко Д., Венгер В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика. Підручник. Київ: ЦНЛ. 2019. 578 с.
- 6.Тимохова Г. Фінанси, гроші та кредит. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. Київ: Кондор. 2019. 592 с.
- 7.Щетинін А. Гроші та кредит. Навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів. 2019. 163 с.

6. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Верховна Рада України - <http://www.rada.gov.ua>
2. Державна служба фінансового моніторингу України - www.sdfm.gov.ua
3. Державна статистична служба України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Державна фіскальна служба України – <http://www.sfs.gov.ua/>
5. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
6. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
7. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України - www.nssmc.gov.ua
8. Національний банк України – <http://www.nbu.gov.ua>
9. Нормативні акти України - <http://www.nau.kiev.ua/>
10. Рахункова палата України- <http://www.ac-rada.gov.ua/>

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

- 1.Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй - <http://unstats.un.org/>
- 2.Європейський банк реконструкції і розвитку - <http://www.ebrd.com/>
- 3.Європейський центральний банк - <http://www.ecb.int/>
- 4.Міжнародний валютний фонд - <http://www.imf.org/>
- 5.Світовий банк - <http://www.worldbank.org/>
- 6.Центральний Європейський банк - <http://www.ecb.int/>

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

- 1.Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
- 2.Електронна бібліотека Львівської комерційної академії – www.dev.lac.lviv.ua/lib
- 3.Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbu.gov.ua
- 4.Національна парламентська бібліотека – www.alpha.rada.kiev.ua
5. Ліга Бізнес Інформ - <https://www.liga.net/>